

Péterffy Árpád professzor 80 éves

Nem tehetek róla, de amint elkezdtem tanulmányozni Péterffy Árpád professzor részletes életrajzát, mindegyre Ady három verse kezdett el zakatolni a fejemben, és egyre erősebb lett, minél mélyebbre jutottam el e tartalmas életút megismerésében. Idézzük csak fel Ady szavait:

„Az Élet szent okokból élni akar
S ha Magyarországra dob ki valakit,
Annak százszorta inkább kell akarni.”

Február 17-én lesz nyolcvan esztendeje, hogy Péterffy Pál kolozsvári sebész gyermekeként megszületett. Középiskolai és egyetemi tanulmányait már Marosvásárhelyen végezte. Általános orvosi képesítést 1960-ban szerzett. Az akkori elveknek megfelelően a szakirányú specializáció előtt 3 évet a nagybányai bányatelepen, Kapnikbányán dolgozott mint körzeti és bányorvos. Talán az ottani, a bányászok körében eltöltött évek erősítették meg vonzalmát a tüdő betegségei iránt – mindezenre 1968-ban mellkassebészeti képesítést szerzett. Még ebben az évben – akkor így mondták – disszidált, és Olaszországon keresztül Svédországba került. Későbbi visszaemlékezésében azzal indokolta elhatározását, hogy látta a romániai betegellátás lehetőségeit és korlátait, és a maga számára ezt úgy fordította le, hogy „nem lehetett tapasztalatot szerezni, én meg azt mondtam, hogy rosszul képzett orvosra senkinek nincs szüksége”. Svédországban az első hónapok-évek nyelvtanulással, majd a svéd orvosi diploma megszerzésével teltek, három év alatt sikerült diplomáját honosíttatni. Az Eskilstuna Megyei Központi Kórházban dolgozott sebészként, majd

itteni főnöke felismerte benne az ambiciózus és jó manuális orvost, s beajánlotta a Karolinska Intézetbe. Stockholmban 1973-tól a Karolinska Intézet Mellkassebészeti Klinikáján a világhírű Viking O. Björk professzor tanítványa és munkatársa volt; doktori értekezését 1980-ban védte meg, 1982-ben pedig habilitált.

És itt következik egy olyan periódus Péterffy professzor életében, amelyről Ady egy másik verse jut az ember eszébe:

„Mindig elvágjuk s nem menekülhet,
Magyar vágakkal, melyek elülnek
S fölhorgadnak megint.”

Történt ugyanis, hogy 1983-ban a Debreceni Orvostudományi Egyetemen (DOTE) Schnitzler professzor, a II. Sebészeti Klinika igazgatója nyugdíjba vonult, és helyére a Karolinska Intézet Szív- és Mellkassebészeti Intézetéből az akkor 45 esztendőes Péterffy Árpádot nevezték ki utódjául. Új szellemet hozott a DOTE sebészeti (és különösen mellkas- és szívsebészeti) ellátásába. Nem volt kis feladat az akkoriban Debrecenben még csak csíráiban elkezdődött szívsebészeti ellátás rendszerének kialakítása, az infrastrukturális viszonyok megteremtése. Meglévő svédországi kapcsolatait arra használta, hogy munkatársait kijuttassa szakmai tapasztalatszerzésre a Karolinska Intézetbe – számos tehetséges szívsebész és aneszteziológus ott alapozta meg gyakorlatát, Péterffy professzor segítségével. Fáradhatatlanul utazott „kétlaki” életében Stockholm és Debrecen között, s kombi autójának csomagtartójában a legnagyobb helyet minden útja alkalmával a Svédországból hazahozott, a szívsebészeti ellátást segítő műszerek, egyszer használatos eszközök foglalták el. Tízesztendőes, fáradságot nem kímélő szívós munkája eredményeképpen elérte, hogy 1993-tól az Augustza Szanatórium napozóteraszához illesztve korszerű Szívsebészeti Klinika épült fel 3 műtővel és 12 intenzívággal, amely már az egész északkelet-magyarországi régió szívsebészeti ellátásáért felelős lett. Negyedszázadon át vezette az intézetet, szakmai iskolájából számos, ma már meghatározó szívsebész és aneszteziológus indította el sikeres karrierjét. Se szeri, se száma a hazai és nemzetközi tudományos társasági tagságoknak és vezetői funkcióknak, amelyeket betöltött, mint ahogy szakmai elismeréseit is nehéz lenne számba venni: tulajdonosa egyebek között a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje, a Kudász József-emlékérem és a Debreceni Egyetem Pro Facultate kitünteté-

seknek. Választott új szűkebb pátriája, Debrecen városa sem felejtkezett meg érdemeiről: Hatvany-díjat és Debrecen Város Díszpolgára kitüntetését is kapott.

Mi, akik debreceni éveit végigkövettük, lenyűgözve figyeltük fáradhatatlanságát, a betegek iránti áldozatkészségét és őszinte, elkötelezett magyarságát.

„S ha rám dől a szittyá magasság,
Ha száz átok fogja a vérem,
Ha gátat túr föl ezer vakond,
Az Oceánt mégis elérem.

Akarom, mert ez bús merészség,
Akarom, mert világ csodája:
Valaki az Értől indul el
S befut a szent, nagy Oceánba.”
– írta Ady egy harmadik versében.

Péterffy Árpád professzor egész szakmai életútja az értől az óceánig eljutó nagyszerű ember és orvos szép példája.

Fülesdi Béla dr.